Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik“

[COM(2018) 259 final – 2018/0123 (COD)]

(2018/C 367/08)

Raportöör: **Antonello PEZZINI**

Konsulteerimistaotlus	Euroopa Parlament, 28.5.2018
	Euroopa Liidu Nõukogu, 29.5.2018
Õiguslik alus	Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 114
Vastutav sektsioon	ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektsioon
Vastuvõtmine täiskogus	12.7.2018
Täiskogu istungjärk nr	536
Hääletuse tulemus	147/0/2
(poolt/vastu/erapooletuid)	

1. **Järeldused ja soovitused**

1.1. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee (edaspidi „komitee“) on olnud alati seisukohal, et tõhus tolliliit on Euroopa integratsiooniprotsessi vältimatu eeltingimus, et tagada kaupade tõhus, ohutu ja läbipaistev liikumine koos tarbijate ja keskkonna kõige parema kaitse, kvaliteetsemate töökohtade ning tõhusa pettuse- ja võltsimisvastase võitlusega.

1.2. Komitee rõhutab vajadust tagada selge, läbipaistev ja üheselt mõistetav õigusraamistik kõigi töötajate ning avaliku ja erasektori osalejate jaoks, kes tegutsevad liidu tolliterritooriumil, kasutades konkreetseid mõisteid, menetlusi ja tähtaegu, mida kohaldatakse kõigi liidu tolliterritooriumile sisenevate või sealt väljuvate kaupade suhtes, võimaldades tolliliidul toimida tõhusalt ja kooskõlas ühise kaubanduspoliitika rakendamisega.

1.3. Seepärast toetab komitee kavandatud õigusraamistikku, st:

— muudatusi liidu tolliseadustiku tehnilistes standardites ja eeskirjades;

— tehniliste vigade parandamist ja väljajätmiste kõrvaldamist, viies seadustiku kooskõlla Kanada ja Euroopa Liidu vahelise laiaulatusliku majandus- ja kaubanduslepinguga (CETA);

— Campione d'Italia haldusüksuse ja Lugano järve territoriaalvete (Itaalia eksklaavid) lisamist liidu tolliterritooriumile, nagu asjaomane liikmesriik on taotlenud.

1.4. Komitee arvates on liidule ja riikidele, kellega ta on sõlminud vabakaubanduslepingud, oluline toetada seda ühist kohustust edendada vaba ja õiglast kaubandust dünaamilises ja tulevikku suunatud ühiskonnas, eesmärgiga stimuleerida majandustegevust ning edendada ühiseid väärtusi ja ideid, mis on leidnud konkreetse väljenduse 1986. aasta ühtses Euroopa aktis, 1992. aastal loodud ja 2013. aastal täiendatud liidu tolliseadustikus ning mis on lisatud ettepanekuna pikaajalisse eelarvesse aastateks 2021–2027 tõhusama tolli- ja maksustamisalase koostöö toetamiseks.

1.5. Seoses nn territoriaalenklaavide lisamisega soovitab komitee pöörata samal ajal erilist tähelepanu direktiivis 2008/118/EÜ (aktsiisidirektiiv) ja direktiivis 2006/112/EÜ (käibemaksudirektiiv) vajalike muudatuste tegemisele.

1.6. Komitee palub, et komisjon esitaks 2021. aastal liidu tolliseadustiku õigusraamistiku ettenähtud vahehindamise aruande, et hinnata selle vastavust kõnealusele määrusele ja ühiste digisüsteemide tõhusust, mis tuleks selleks kuupäevaks käivitada.

2. **Sissejuhatus**

2.1. Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 3 kohaselt kuulub tolliliit Euroopa Liidu ainupädevusse ning tolliseadustik on võimaldanud järgmisi tegevusi:

— varasemate erinevate standardite ühtlustamine;

— võrdse kohtlemise rakendamine;

— sanktsioonide õiguspärane kehtestamine.

2.2. 2016. aasta 1. mail jõustusid uued tollieeskirjad, mille eesmärk on lihtsustada Euroopas tegutsevate äriühingute elu ja saavutada parem tarbijakaitse. Liidu uue tolliseadustikuga, mis jõustus 1992. aastal, on ELi tollialaseid õigusakte oluliselt uuendatud.

2.3. 1986. aasta ühtse Euroopa aktiga, mis jõustus 1987. aasta juulis, algas etapiline protsess, mille raames kolme etapina (1990. aastal käsitleti kapitali, 1993. aastal kaupu ja 1999. aastal ühisraha) viidi ellu Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 28 sätestatu, nimelt: „impordi- ja ekspordimaksude ja kõigi samaväärse toimega maksude keelustamine“.

2.4. Pärast 1992. aasta seadustikku ja 2008. aasta määrust jõuti tolliliidu praeguse, 2013. aasta versioonini – mida täiendati erinevate delegeeritud ja rakendusmäärustega ning mis tähistab verstaposti Euroopa tolliliidu arengus: liidu tolliliit on raamistik, mis võimaldab igal aastal ELi tuua ja sealt välja viia kaupu, mille maksumus on kokku üle 3 000 miljardi euro.

2.5. Pärast määruse (EL) nr 952/2013 (millega kehtestatakse liidu tolliseadustik) uute oluliste sätete jõustumist on konsultatsiooniprotsess liikmesriikide ja äriühingutega võimaldanud tuvastada vigu ja tehnilisi kõrvalekaldeid, mis tuleb parandada, et tagada õiguse selgus ja järjepidevus.

2.6. ELi tolliterritoorium ei kattu täpselt selle summaarse territooriumiga, mis on osa ELi geofüüsilisest territooriumist. Mõned eri riikide territooriumil asuvad piirkonnad ei kuulu ühenduse tolliterritooriumi hulka, samal ajal kui teisi territooriume, mis ei ole liidu geofüüsilise territooriumi osa, käsitatakse igas suhtes tolliliidu territooriumina.

2.7. Samas kui ELi tolliterritooriumi alla kuuluvad Austria alad Jungholz ja Mittelberg, Monaco vürstiriik, San Marino, Prantsuse ülemeredepartemangud (DOM – Martinique, Guadeloupe, Prantsuse Guajaana ja Réunion), Mani saar ja Kanaari saared, ei kuulu sinna mõned alad, mis moodustavad osa ELi geofüüsilisest territooriumist, nt Fääri saared, Helgolandi saar ning Büsingeni piirkond, Ceuta ja Melilla, Prantsuse ülemereterritooriumid (TOM – Prantsuse Polüneesia, Wallis ja Futuna, Uus-Kaledoonia, Antarktika saared ja Prantsuse Lõunasaared ning territoriaalühendused – Mayotte, St. Pierre ja Miquelon), Livigno. Tolliliitu ei kuulu ka Campione d'Italia haldusüksus ja Itaaliale kuuluv osa Lugano järvest Ponte Tresa ja Porto Ceresio vahel, mis on need alad, mida Itaalia on palunud tolliterritooriumile lisada.

2.8. ELi ja Kanada vahelise laiaulatusliku majandus-ja kaubanduslepingu (CETA) läbirääkimised lõppesid 2014. aasta septembris nõukogu 28. oktoobri 2016. aasta otsusega (EÜ) 2017/37. Lepinguga, mis jõustus 21. septembril 2017, kaotati 99 % tollimaksudest ja paljudest muudest tõketest, mis olid siiani ettevõtjaid koormanud.

2.9. CETA-leping – mille kohta komitee on mitmel korral oma seisukohti väljendanud ([1]) – sisaldab mitmeid suurt huvi pakkuvaid tollialaseid tahke, võttes arvesse, et sellega, nagu on ette nähtud lepingu artiklis 1.4, luuakse Kanada ja Euroopa Liidu vahel vabakaubandusvöönd üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe (GATT, 1994) artikli XXIV ([2]) ja teenustekaubanduse üldlepingu (GATS) artikli V alusel ([3]). Leping ei mõjuta mingil juhul õigusi ja kohustusi, mis lepinguosalistel WTO lepingu alusel juba on, ega muid kokkuleppeid, millega nad on seotud ([4]).

([1]) ELT C 48, 15.2.2011, lk 87; ELT C 332, 8.10.2015, lk 45; ELT C 227, 28.6.2018, lk 27.
([2]) *Üldine tolli- ja kaubanduskokkulepe*.
([3]) *Teenustekaubanduse üldleping*.
([4]) Vrd CETA-lepingu artikkel 1.5.

2.10. Kui ei ole sätestatud teisiti, hõlmab vabakaubandusvöönd järgmisi piirkondi ([5]):

— Kanadas: maismaaosa, õhuruum, siseveekogud ja territoriaalveed ning tema majandusvöönd, nagu on määratletud Kanada riiklikes õigusaktides kooskõlas 10. detsembril 1982. aastal Montego Bays sõlmitud ÜRO mereõiguse konventsiooni V osaga (UNCLOS-konventsioon); ([6]) Kanada mandrilava, nagu on määratletud Kanada riiklikes õigusaktides kooskõlas UNCLOS-konventsiooni VI osaga;

— Euroopa Liidus: territooriumid, kus kohaldatakse ELi lepingut ja ELi toimimise lepingut neis sätestatud tingimustel, ning kaupade tariifset kohtlemist käsitlevate säte osas samuti nende lepingutega hõlmamata Euroopa Liidu tolliterritooriumi alad.

2.10.1. EL ja Kanada on sõlminud koos CETA-lepinguga tõlgendava ühisdokumendi, ([7]) mis omab juriidilist jõudu ning mis selgelt ja ühemõtteliselt kirjeldab Euroopa Liidu ja Kanada vahelise lepingu sisu CETAt käsitlevate artiklite seerias, nagu näiteks need, mis puudutavad investeeringute kaitsega seotud uut kohtusüsteemi, õigust võtta vastu õigusakte, avalikke teenuseid ning keskkonnakaitset ja töökaitset.

2.10.2. Liikmesriikide ja äriühingutega peetavate korrapäraste konsultatsioonide käigus tuvastati mõningad vead ja tehnilised ebatäpsused, mis tuleb õigus- ja järjekindluse tagamiseks parandada. Sellesse konteksti paigutuvad ka Euroopa Komisjoni ettepanekud, sealhulgas liidu tolliseadustiku kooskõlastamine rahvusvahelise lepinguga, mis ei ole jõustunud seadustiku vastuvõtmise hetkel, ning Itaalia taotlus lisada osa oma aladest tollililiidu territooriumile.

3. **Euroopa Komisjoni ettepanekud**

3.1. Komisjon teeb ettepaneku muuta Euroopa Liidu tolliseadustikku järgmiselt:

— parandada tehnilised vead ja kõrvaldada väljajätmised, sealhulgas viia liidu tolliseadustik kooskõlla rahvusvaheliste lepingute sätetega, mis ei olnud tolliseadustiku vastuvõtmise ajal veel jõustunud, nagu ELi ja Kanada vaheline laiaulatuslik majandus- ja kaubandusleping (CETA);

— muuta liidu tolliterritooriumi määratlust, eesmärgiga lisada liidu tolliterritooriumile Itaalia Campione d'Italia haldusüksus ning Itaaliale kuuluv osa Lugano järvest;

— esitada otsuste ja menetlustähtaegadega seotud konkreetsed üksikasjad ja täiendused seoses siduva tariifiinformatsiooni (STI), sisenemise ülddeklaratsioonide, vaheladustamise deklaratsioonide, väljumise ülddeklaratsioonide või reeksportimise teatiste, tollimaksu vabastustega ja välistöötlemise protseduuri puhul.

4. **Üldised märkused**

4.1. Komitee toetab täielikult komisjoni kavatsust teha liidu tolliseadustikus tehnilisi muudatusi, et tagada seadustiku vastavus Euroopa ettevõtjate konkurentsivõime parandamise eesmärkidele, samuti selleks, et kaitsta paremini liidu maksualaseid ja majandushuve, kvaliteetseid töökohti ja tarbijaohutust.

4.2. Komitee rõhutab kaubandusele ja kestlikule arengule CETA-lepingus omistatud tähtsust ning kohustusi, mis lepinguosalised võtsid tõlgendava ühisdokumendi raames, et neid sätteid tugevdada. Ühtlasi toonitab komitee investeeringute valdkonnas vastuolude lahendamiseks vastu võetud uue mudeli positiivse lähenemisviisi.

4.3. Komitee kiidab seetõttu heaks kavatsuse viia liidu õigusnormid kooskõlla lepingutega, mis on sõlmitud Kanadaga järgmistes valdkondades:

— siduv tariifiinformatsioon;

— ajutine ladustamine;

— väljastpoolt liitu pärit kaupade puhul sisenemise ülddeklaratsioon ja sisestatavad andmed, juhul kui ei ole esitatud saabumiseelset teavet;

([5]) Vrd CETA-lepingu artikkel 1.3.
([6]) *ÜRO mereõiguse konventsioon*.
([7]) Nõukogu kiitis selle heaks allkirjastamisel 28. oktoobril 2016. Sellega antakse CETA-lepingu siduv tõlgendus rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsiooni artikli 31 kohaselt http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13541-2016-INIT/en/pdf.

— ajutise ladustamise deklaratsiooni kehtetuks muutmine;

— mõningatel juhtudel täielik vabastus imporditollimaksudest;

— kehtetuks tunnistamise täpsustatud tingimused ajutise ladustamise deklaratsiooni, väljumise ülddeklaratsiooni või reekspordi teatise puhul.

4.4. Komitee toetab Itaalia valitsuse taotlust lisada 1. jaanuarist 2019 Itaalia Campione d'Italia haldusüksus ja Itaaliale kuuluv osa Lugano järvest liidu tolliterritooriumile.

4.5. Komitee soovitab lisamisprotsessiga samal ajal teha vajalikud muudatused direktiivi 2008/118/EÜ (aktsiisidirektiiv) ja direktiivi 2006/112/EÜ (käibemaksudirektiiv), mida hakatakse kohaldama samal kuupäeval, 1. jaanuaril 2019.

4.6. Komitee palub, et Euroopa Komisjon esitaks 2021. aastal komiteele aruande liidu tolliseadustiku uue õigusraamistiku (selle praeguste seadusandlike ettepanekuga muudetud kujul) tõhususe, sidususe ja nõuetekohasuse ettenähtud vahehindamise kohta.

Brüssel, 12. juuli 2018

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Luca JAHIER